

Uchwała Nr XVIII/74/2025
Rady Powiatu w Gołdapi
z dnia 27 czerwca 2025 roku

w sprawie rozpatrzenia skargi na nieprawidłowe działania Starosty Gołdapskiego.

Na podstawie art. 12 pkt 11 oraz art. 16a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.) w związku z art. 229 pkt 4, art. 237 § 3 oraz z art. 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572) **Rada Powiatu w Gołdapi uchwala, co następuje:**

§ 1

Po rozpatrzeniu skargi na nieprawidłowe działania Starosty Gołdapskiego i zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji skarg, wniosków i petycji, Rada Powiatu uznaje skargę za bezzasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały, polegające na przesłaniu jej wraz z uzasadnieniem Wojewodzie Warmińsko – Mazurskiemu oraz stronie skarżącej, zgodnie z art. 237 §3 Kpa, powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Gołdapskiego wraz z pouczeniem o treści art. 239 Kpa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Gołdapi.

Przewodnicząca Rady Powiatu

w Gołdapi

Piotr Rant

Uzasadnienie

W dniu 12 maja 2025 roku do Rady Powiatu Gołdapskiego wpłynęła skarga przekazana według właściwości przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego złożona przez Pana _____, na nieprawidłowe działania Starosty Gołdapskiego w sprawie nadzoru i kontroli Stowarzyszenia Etyki Chrześcijańskiej „Na Skale” w Gołdapi. Skarga została rozpatrzona na posiedzeniach Komisji Skarg wniosków i petycji dniami 20 maja 2025 roku oraz 03 i 17 czerwca 2025 r. w trakcie którego szczegółowo przeanalizowano jej zasadność w kontekście obowiązujących przepisów prawa. W dniu 26 maja 2025 roku Starosta Gołdapski na podstawie art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach zwrócił się z prośbą o przekazane do Starostwa Powiatowego w Gołdapi dokumentów potwierdzających czy stowarzyszenie działa zgodnie z prawem i swoim statutem oraz nadesłanie uchwał walnego zebrania. W dniu 05 czerwca 2025 roku stowarzyszenie Stowarzyszenia Etyki Chrześcijańskiej „Na Skale” w Gołdapi przekazała niezbędne dokumenty, które to potwierdzają zgodność działania stowarzyszenia.

Rada Powiatu dokonując ustaleń, skarga jest zasadna czy bezzasadna, oprócz badania zarzutów skargi musi również uwzględnić obowiązujące przepisy prawa dotyczące jej przedmiotu. Są nimi ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020. poz. 2261 ze zm.) oraz ustawa z dnia 17 maja 1989r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania /Dz.U.2023.poz.265/ W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, że nadzór nad stowarzyszeniem obejmuje badanie /kontrolę/działalności stowarzyszenia pod względem legalności /zgodności z prawem i statutem bez ingerencji w bieżącą działalność organizacji. Organy nadzoru nie powinny też wnikać w kwestie celowości, rzetelności, gospodarności. Stosownie do treści art.25 ustawy Prawo o stowarzyszeniach 1. Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu. 2. Organ nadzorujący ma prawo w wyznaczonym terminie żądać: 1) dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków; 2) niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia. 3. Organ nadzorujący jest obowiązany wskazać uzasadnienie żądań, o których mowa w ust. 2. Jak wynika z powyższego przepisu, nadzór sprawowany nad stowarzyszeniami nie zawiera

uprawnień do władczego ingerowania w ich działalność, w tym do określania celów, form i sposobów ich działania. Jedynym kryterium stosowania środków nadzoru jest kryterium legalności działania tych podmiotów. Wobec tego środki prawne w zakresie nadzoru nad stowarzyszeniami mają bardzo ograniczony charakter. Dopiero sąd powszechny na podstawie art.32 ustawy o stowarzyszeniach- może podejmować stosowne środki prawne. Jak wskazano nadzór dotyczy ogólnego monitoringu zgodności z prawem i statutem. Kontrola zaś dotyczy badania konkretnych obszarów działalności stowarzyszenia. Organami kontroli w zakresie swojej ustawowej kompetencji są: NIK, RIO, Sanepid, PIP, Urząd Skarbowy, Policja oraz Prokuratura.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że nadzór starosty nad stowarzyszeniem nie daje mu uprawnienia do kontroli bieżącej działalności w tym i kwestii finansowych, o co wnosi skarżący. Podobnie starosta nie jest uprawniony do badania, czy stowarzyszenie jest „sektą”, czy dochodzi do łamania prawa karnego, łamania praw i wolności ludzi tam przebywających. Stawiany jest zarzut łamania statutu przez zarząd i prezesa, przy czym nie podano, na czym to polega. Podobnie nie podano na czym polega niezgodność działania ze statutem. Dokonując ustaleń o niezasadności skargi wzięto pod uwagę, iż zgodnie z art. 2. Ustawy prawo o stowarzyszeniach 1. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. 2. Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności. 3. Stowarzyszenie opiera działalność na pracy społecznej swoich członków. Do prowadzenia swych spraw stowarzyszenie może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków. Zatem istotę samorządności stowarzyszeń ujmuje się jako swobodę w kształtowaniu struktury organizacyjnej, określaniu kryterium członkostwa, wyznaczaniu sobie zadań, przyjmowaniu dowolnych (w ramach prawa) metod funkcjonowania, intensywności podejmowanej działalności, w obsadzaniu przez konkretne osoby stanowisk we władzach czy wreszcie w podejmowaniu decyzji o rozwiązaniu. Dlatego w piśmiennictwie zwraca się uwagę, że w pojęciu samorządności mieści się przede wszystkim samodzielność stowarzyszenia. Zgodnie zaś z art.2 ust.2 p.s. stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności. Sama zaś ustawa ogranicza samorządność w niewielkim stopniu, zastrzegając, że najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków (vide: art.11 ust.1 p.s.) i stowarzyszenie zobligowane jest mieć zarząd i organ kontroli wewnętrznej (vide art.11 ust.3 p.s.). A zatem organ nadzoru, jak i sąd rejestrowy mogą ingerować w działalność stowarzyszeń wyłącznie w wypadkach określonych w ustawie. Natomiast zgodnie z art. 6 ustawy 1. Tworzenie stowarzyszeń przyjmujących zasadę

bezwzględne posłuszeństwa ich członków wobec władz stowarzyszenia jest zakazane.

2. Nikogo nie wolno zmuszać do udziału w stowarzyszeniu lub ograniczać jego prawa do wystąpienia ze stowarzyszenia. Nikt nie może ponosić ujemnych następstw z powodu przynależności do stowarzyszenia albo pozostawania poza nim. W sytuacji gdy statut zawiera postanowienia sprzeczne z art.6 ust.1, sąd rejestrowy powinien odmówić zarejestrowania stowarzyszenia lub też zmiany statutu (vide: art.28 p.s.). Przeprowadzona analiza statutu przekazana przez zarząd stowarzyszenia nie wskazuje aby jego zapisy były sprzeczne z prawem. Natomiast gdy stowarzyszenie podejmie uchwałę naruszającą art.6 ust.1 p.s., uchwała ta powinna być uchylona w ramach czynności nadzorczych (art.29 p.s.). Statut skarżonego stowarzyszenia nie zawiera zapisów, które byłyby niezgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi. W aktach stowarzyszenia brak jest uchwał, którym można byłoby postawić zarzut niezgodności z prawem. Przepis art.6 ust.2 p.s. zawiera zasady stanowiące istotę wolności zrzeszania się. Ustawodawca wprowadza w tym względzie cztery zakazy: a) zmuszania do udziału w stowarzyszeniu, b) ograniczania prawa do wystąpienia ze stowarzyszenia, c) ponoszenia ujemnych następstw z powodu przynależności do stowarzyszenia, d) ponoszenia ujemnych następstw z powodu pozostawania poza nim. Wskazane zakazy mają bezwzględnie obowiązujący charakter, co dodatkowo podkreśla użycie zwrotów „nikogo nie wolno”, „nikt nie może”. Konsekwencją określonej w art.6 ust.2 p.s. zasady, że nikogo nie wolno zmuszać do udziału w stowarzyszeniu lub ograniczać jego prawa do wystąpienia ze stowarzyszenia, jest dopuszczalność wystąpienia przez członka ze stowarzyszenia w każdej chwili. Bezwzględnie obowiązujący charakter art.6 ust.2 p.s. powoduje, że wszelkie postanowienia statutu, uchwał i innych aktów wewnętrznych, które ograniczałyby prawo wystąpienia ze stowarzyszenia bądź uzależniałyby je od spełnienia jakichkolwiek warunków, byłyby nieważne. Samo zaś wystąpienie członka ze stowarzyszenia następuje w wyniku złożenia przez niego jednostronnego oświadczenia woli. Przyjęcie koncepcji dwustronnego oświadczenia woli powodowałoby uzależnienie wystąpienia ze stowarzyszenia od jego zgody, stanowiąc zaprzeczenie zasady wolności zrzeszania się.

Wskazać należy, iż stosownie do przepisu art.304 §1 kodeksu postępowania karnego „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję”. Pytanie, czy skarżący ten obowiązek społeczny chce spełnić. To samo powinny uczynić wszystkie osoby, które były pokrzywdzone przez stowarzyszenie. Natomiast w przypadku, gdy w ocenie skarżącego i pod warunkiem, że był on członkiem „sekt” doszło do naruszenia przepisów zagrożonych sankcją karną, zawiadomienie o ewentualnym popełnieniu czynu zabronionego należy kierować do organów

ścigania. Skarżący może również szukać ochrony prawnej, kierując powództwo cywilne o naruszenie dóbr osobistych w rozumieniu przepisu art.23 k.c.

W świetle przedstawionych argumentów Komisja uznała, że zarzuty podniesione w skardze są bezzasadne. W związku z tym skarga zostaje rozpatrzona negatywnie, a jej rozstrzygnięcie stanowi zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi w rozumieniu art. 237 §3 w związku z art. 238 §1 k.p.a.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 239 k.p.a., jeśli skarga została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności, organ może podtrzymać swoje stanowisko bez konieczności ponownego zawiadamiania skarżącego.

Przewodniczący
Rady Powiatu w Gołdapi
Piotr Rant